

S.D.E.

T.Y.B.A. (2008 COURSE) : SUMMER - 2018

SUBJECT : ECONOMICS (S - 3)

Day : **Thursday**
Date : **12/04/2018**

S-2018-4101

Time : **03.00 PM TO 06.00 PM**
Max. Marks : 80

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
- 3) Answers to both the sections should be written in the **SAME** answer book.

SECTION - I

- Q.1** Attempt **ANY TWO** of the following: [16]
- a) Explain economic and social characteristics of underdeveloped countries.
 - b) 'Population growth hampers economic development'-Discuss.
 - c) Critically examine Marxian theory of economic development.
 - d) Discuss Hirschman's theory of unbalanced growth.
- Q.2** Write short notes on **ANY FOUR** of the following: [16]
- a) Meaning of economic growth and development
 - b) Absolute and relative poverty
 - c) Quality of Life Index
 - d) Capital accumulation
 - e) Division of labour
 - f) Technical dualism

SECTION - II

- Q.3** Attempt **ANY TWO** of the following: [16]
- a) Explain the importance of infrastructure in economic development.
 - b) Discuss merits and demerits of free trade policy.
 - c) Explain the major objectives of Twelfth Five Year Plan of India.
 - d) Review the Indian environmental policy.
- Q.4** Attempt **ANY TWO** of the following: [16]
- a) Describe arguments in favours and against capital intensive techniques.
 - b) 'International trade as engine of growth'-Discuss.
 - c) Review of achievements and failures of Eleventh Five Year Plan in India.
 - d) Describe various indicators of sustainable development.
- Q.5** Write short notes on **ANY FOUR** of the following: [16]
- a) Alternative investment criteria
 - b) Appropriate technology and employment
 - c) Dual gap analysis
 - d) Instruments of monetary policy
 - e) Functions of IMF
 - f) Environmental Pollution

* * * *

मराठी रुपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) दोन्ही विभाग एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावेत.

विभाग - १

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१६)
- अ) न्यूनविकसित राष्ट्रातील आर्थिक आणि सामाजिक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - ब) 'लोकसंख्या वृद्धी आर्थिक विकासाला अडथळा आहे' - चर्चा करा.
 - क) मार्क्स यांच्या आर्थिक विकास सिध्दांताचे टिकात्मक मुल्यमापन करा.
 - ड) हर्षमन यांच्या असंतुलित वृद्धी सिध्दांताची चर्चा करा.
- प्र.२ टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) (१६)
- अ) आर्थिक वृद्धी आणि विकासाचा अर्थ
 - ब) सापेक्ष आणि निरपेक्ष दारिद्र्य
 - क) जीवन गुणवत्ता निर्देशांक
 - ड) भांडवल संचयन
 - इ) श्रम विभाजन
 - फ) तांत्रिक द्विदलतावाद

विभाग - २

- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१६)
- अ) आर्थिक विकासात आधारभूत संरचनेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 - ब) मुक्त व्यापार धोरणाच्या गुण आणि दोषांची चर्चा करा.
 - क) भारतातील बाराव्या पंचवार्षिक योजनेची मुख्य उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - ड) भारतीय पर्यावरणीय धोरणाचा आढावा घ्या.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१६)
- अ) भांडवलप्रधान उत्पादन तंत्राच्या बाजूने आणि विरोधी युक्तीवाद नमूद करा.
 - ब) 'आंतरराष्ट्रीय व्यापार हे वृद्धीचे इंजिन आहे' - चर्चा करा.
 - क) भारतातील अकराव्या पंचवार्षिक योजनेचे यश व अपयश यांचा आढावा घ्या.
 - ड) शाश्वत विकासाच्या विविध निर्देशकांविषयी वर्णन करा.
- प्र.५ टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) (१६)
- अ) पर्यायी गुंतवणूक निकष
 - ब) समुचित उत्पादन तंत्र आणि रोजगार
 - क) द्वि-अंतर विश्लेषण
 - ड) मौद्रिक धोरणाची साधने
 - इ) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीचे कार्ये
 - फ) पर्यावरणीय प्रदुषण